

Notatark

Sagsnr. 00.30.02-000-1-18

7.6.2018

Rammer for Den ekstra Investeringsindsats (DEI)

I budgetaftalen for 2018 har Byrådet besluttet, der skal arbejdes med "... forebyggede indsats på alle kerneområder. Kommunekassen finansierer investeringerne..."

Nærværende notat beskriver rammerne for en ekstra investeringsindsats og berører følgende emner:

- Tankerne bag den ekstra investeringsindsats
- Investeringstyper
- Metode til beregning af effekt af indsats
- Opgørelse af investeringsbehovet
- Dokumentation af effekter
- Afgrænsning af tidshorisont
- Proces for ansøgninger
- Økonomistyring
- Den ekstra investeringsindsats beløbsmæssige størrelse
- Afrapportering til Byrådet

Tankerne bag den ekstra investeringsindsats

Som udgangspunkt er det budgetområdernes normale budgetmidler, der investeres i forebyggende indsats, men Den ekstra Investeringsindsats kan bringes i spil, hvor områdets egne midler ikke kan finansiere initiativet.

Den grundlæggende idé med en investeringsindsats er, at selvom det på kort sigt koster penge at gennemføre en sådan indsats, så vil det på længere sigt kunne medføre en reduktion i udgiftsniveauet, hvis de forventede effekter opnås.

Tankerne udspringer også af kommunens målrettede indsats i forhold til kerneopgaven og borgernes bevægelser, hvor formålet jo blandt andet er at hjælpe borgeren til at klare sig bedre og mere selv.

Det vil også kunne omfattes af hensigten med den ekstra investeringsindsats, hvis de forebyggende initiativer udvikles i samarbejde med frivillige og private organisationer.

Det er som nævnt udgangspunktet, at det er udvalgenes eller budgetområdernes normale budgetmidler, der investeres i forebyggende indsats, men der kan bringes en ekstra investeringsindsats i spil, hvis områdets egne midler ikke kan finansiere initiativet.

Den ekstra investeringsindsats kan derfor modvirke, at gode initiativer med stort potenti-ale skrinlægges, fordi det enkelte udvalg ikke har midler til at løbe projektet i gang.

Den ekstra investeringsindsats har som udgangspunkt fokus på helt nye forebyggelsesinitiativer, men udvalgene kan vælge at bruge en tilsvarende beregningsmetode til at få udarbejdet en kalkulation af den økonomiske nytte i igangværende forebyggende initiativer.

I de konkrete regnestykker vil der være fokus på sparede udgifter (og – i relevante tilfælde – også øgede skatteindtægter), hvorimod der ikke sker en beregning af værdien af en ændret livskvalitet og andre kvalitative forbedringer for den berørte målgruppe. Overvejelser af denne karakter er ikke indeholdt i den beregningsmodel, der anvendes. Hvis projektet også skal vurderes på de kvalitative effekter, må det baseres på andre kilder.

Resultatet af beregningsmetoden vil derfor bidrage med en økonomisk vurdering af, om vi når målet med borgeren.

Investeringstyper

Investeringerne vil omfatte initiativer der nedbringer udgifterne, f.eks. ved at de berørte borgere går fra overførselsindkomst til selvforsørgelse. I dette tilfælde vil der ligeledes være en effekt i form af øgede skatteindtægter.

Når indsatsen har dette resultat, vil der blive et tilbageløb i form af reduktion af udgifter samt øgede skatteindtægter. Den beregnede effekt af investeringen indregnes med det samme i de fremtidige budgetter.

Metode til beregning af effekt af indsats

Socialstyrelsen har præsenteret SØM (Socialøkonomisk investeringsmodel) som er et beregningsværktøj, der sætter fokus på de økonomiske konsekvenser ved at investere i relevante indsats

Modellen er et redskab til at beregne det økonomiske potentiale i at sætte ind over for de svageste borgere. Det er et beslutningsværktøj, der kan anvendes til at vælge eller fravælge en konkret indsats. Forenklet sagt er modellerne en investeringskalkule, der kan tage højde for tidshorisont for tiltaget og effekten af tiltaget samt for aftagende effekt over tid.

Opgørelse af investeringsbehovet

Investeringsbehovet skal klarlægges i detaljen. Forarbejdet og dialogen er altafgørende, idet beregningen er baseret på de forudsætninger og erfaringer, der er anvendt. Der skal derfor udarbejdes en Business Case i forbindelse med ansøgninger i forhold til at gennemføre en ekstra Investeringsindsats.

Dokumentation af effekter

En ting er en modelberegning af nogle forventede positive effekter – noget helt andet er at sikre den fornødne dokumentation af de realiserede effekter.

Der må ikke kunne rejses tvivl om lødigheden af effektopgørelsen, og det skal derfor fremgå meget tydeligt i beskrivelsen, hvordan kortlægningen vil blive tilrettelagt, herunder en beskrivelse af eventuelle usikkerhedsmomenter i den fremtidige opfølgning.

Til brug for dokumentationen i projektperioden udarbejdes en skabelon, som skal anvendes til opgørelse af de realiserede effekter, og som vil indgå i de årlige redegørelser til Byrådet, jfr. nedenfor.

Afgrænsning af tidshorisont

Investeringerne vil have forskellige indfasningsperioder før effekterne begynder at vise sig.

En ekstra Investeringsindsats skal have en kort horisont for break-even, hvorved der alene støttes indsatser, der forventes at have afgørende effekt på udgifterne (og indtægterne) og derfor har en overskuelig tilbagebetalingstid.

For at tilgodese en vis usikkerhedsmargen i den tidsmæssige placering af effekterne skal skæringstidspunktet for tilbagebetaling ligge mellem 3-5 år, hvor 3 år er det anbefalede og hvor 5 år kan være nødvendigt, men det vil i forbindelse med behandlingen af hver enkelt ansøgning være Udvalget for Politisk koordination & Økonomi, der beslutter om den anførte tilbagebetalingstid er acceptabel.

Proces for ansøgning til Den ekstra Investeringsindsats

Idéer til forebyggende initiativer kan komme fra alle steder i organisationen, men for at initiativet kan bringes i spil i forhold til denne investeringsindsats, vil ansøgningen følge nedenstående forløb:

1. Et område fostrer en idé om en måde at reducere udgifterne til en specifik målgruppe. Udgiften til indsatsen ligger udenfor området økonomiske muligheder.
2. Idéen kvantificeres i SØM-modellen og drøftes i KommuneLedelsen.
3. Såfremt effekterne kan opveje investeringen indenfor 3-5 årig tidshorisont vil chefen for det berørte kerneområde drøfte idéen med udvalget, som indstiller idéen til Udvalget for Politisk koordination & Økonomi.
4. Udvalget for Politisk koordination & Økonomi drøfter indstillingen og indstiller til Byrådet.
5. Byrådet godkender indstillingen.

Økonomistyring

Der er behov for at holde regnskab med de forskellige indsatsers økonomi. Det gælder påvirkning på kassebeholdningen for hvert år indsatsen er aktiv samt hvorledes merudgifter fra investeringsindsatsen og mindreudgifter fra det område, man vil påvirke, forløber over år.

Aktiviteterne skal opgøres så konkrete, at såvel investeringsindsatsen som de sparede udgifter kan indarbejdes i budgetterne.

Investeringsindsatsens beløbsmæssige størrelse

Investeringsindsatserne kan samtidigt maksimalt udgøre på 10 mio. kr.

Udeståendet opgøres som summen af de bevilgede investeringer fratrukket tilbageløbene i form af budgetreduktioner og øgede skatteindtægter

Afrapportering til Byrådet

Byrådet vil to gange årligt få en opgørelse over alle de ekstra Investeringsindsatser der er bevilget med status på netto-tilbagebetaling for projekterne og et bud på påvirkningen de kommende år.

Opgørelsen vil ligeledes indeholde en redegørelse for forløbene i projekterne med henblik på en løbende erfaringsopbygning i Byrådet til brug for Byrådets stillingtagen til efterfølgende fondsansøgninger.